

АНАЛІЗ ПРОГНОЗНИХ МОДЕЛЕЙ РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, РОЗРОБЛЕНИХ У НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ

О. В. Мушка, канд. пед. наук

Аналіз наукової літератури й нормативно-правових актів різної юридичної сили, які регулюють (або регулювали в минулому) функціонування й розвиток закладів системи загальної середньої освіти дав змогу виділити й обґрунтувати прогностичні моделі розвитку загальної середньої освіти, розроблені в незалежній Україні. Означені прогностичні моделі зафіксовано в декількох документах і правових актах різної юридичної сили, а саме: Законі України «Про освіту» № 1060-ХІІ від 23.05.1991 р. (який хоч і було прийнято за три місяці до проголошення незалежності України, визначив тенденції розвитку системи загальної середньої освіти вже незалежної держави), Концепції середньої загальноосвітньої школи України, затвердженої Рішенням колегії Міністерства освіти України від 12.09.1991 р., Постанові Кабінету Міністрів України «Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття»)» № 896 від 03.11.1993 р., якою затверджено означену програму (схвалена І з'їздом педагогічних працівників України) та заходи щодо її реалізації, Законі України «Про загальну середню освіту» № 651-ХІV від 13.05.1999 р., Постанові Колегії Міністерства освіти й науки України, президії Академії педагогічних наук України «Про Концепцію загальної середньої освіти (12-річна школа)» № 12/5-2 від 22.11.2001 р., Законі України «Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу» № 2442-VI від 06.07.2010 р.), документі «Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи», ухваленому рішенням Колегії МОН України № 10 від 27.10.2017 р., Законі України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р.

Аналіз зазначених вище правових документів, які містять певні прогностичні моделі, здійснено за такими показниками: тип прогнозу, ступінь його нормативності (за юридичною силою документа, який є правовим актом, або правового акту, яким його затверджено), період дії, деталізованість, урахування прогностичного фону, результати реалізації (подальші управлінські рішення, зміни в системі загальної середньої освіти).

Результати аналізу означених документів і правових актів свідчать про таке: прогностичні моделі, розміщені в цих документах (правових актах) мають характер нормативного (або цільового) прогнозу; вони мають високий ступінь нормативності (визначають засоби й строки досягнення цілей і завдань, які ^прогнозовано); більшість виділених прогностичних моделей за часовими параметрами можна віднести до довгострокових (понад п'ять років) або стратегічних прогнозів (понад 20 років); не всі виділені прогностичні моделі є деталізованими; так само, частина означених моделей не повною мірою враховує вплив чинників прогностичного фону; проаналізовані документи є результативними (спричинили подальші управлінські рішення, зміни в системі загальної середньої освіти), але різняться за ступенем і наслідками своєї реалізації.